

राज्यात माहे नोव्हेंबर, २०२१ ते मे, २०२२ या कालावधीत गारपीट व अवेळी पावसामुळे शेतीपिकांच्या व मालमत्तेच्या झालेल्या नुकसानीकरिता बाधित व्यक्तींना मदत देण्यासाठी निधी वितरित करण्याबाबत...

**महाराष्ट्र शासन
महसूल व वन विभाग**

शासन निर्णय क्रमांक : सीएलएस-२०२२/प्र.क्र.८/म-३

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२

दिनांक : ०८ ऑगस्ट, २०२२

- संदर्भ :** १) शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग, क्रमांक : सीएलएस-२०१५/प्र.क्र.४०/म-३, दि.१३.०५.२०१५
- २) राज्य कार्यकारी समितीचे दि.०२.०५.२०२२ रोजीच्या बैठकीचे इतिवृत्त
- ३) विभागीय आयुक्त, पुणे यांचे पत्र क्र.मह-३/नैआ/कावि/८१२-८१३/२०२१, दि.३१.१२.२०२१
- ४) विभागीय आयुक्त, नागपुर यांचे पत्र क्र.मशा-७(५)/नै.आ.व्य./कावि-७४+७९/२०२२, दि.०१.०२.२०२२
- ५) विभागीय आयुक्त, औरंगाबाद यांचे पत्र क्र.२०२२/ससंता/ताळमेळ/नैआ/पाटं/कावि, दि.०४.०२.२०२२
- ६) विभागीय आयुक्त, अमरावती यांचे पत्र क्र.उपआ/नैआ/पुनर्व/म.स./प्र.क्र.माहे डिसें.२१/२०२२, दि.०४.०२.२०२२
- ७) विभागीय आयुक्त, कोकण यांचे पत्र क्र.मशा/कार्या-६/नै.आ./डिसेंबर, २०२१ अबकड पत्रक/कावि-१/२०२२, दि.२८.०२.२०२२
- ८) विभागीय आयुक्त, नाशिक यांचे पत्र क्र.मशा/कार्या/२/टंचाई/२०२२/ज-३, जा.क्र.३४२५, दि.०८.०३.२०२२

प्रस्तावना:-

राज्यात माहे नोव्हेंबर, २०२१ ते मे, २०२२ या कालावधीत गारपीट व अवेळी पावसामुळे राज्यातील काही जिल्हयांमध्ये शेतीपिकाचे व मालमत्तेचे नुकसान झाले आहे. गारपीट व अवेळी पावसामुळे झालेल्या शेतीपिकाचे व मालमत्तेच्या नुकसानीसाठी मदत देण्याबाबत दिनांक ०२.०५.२०२२ व दि.२७.०७.२०२२ रोजी राज्य कार्यकारी समितीची बैठक अयोजित करण्यात आली होती. सदर दोन्ही बैठकींमध्ये सदर कालावधीत नागरीकांच्या झालेल्या शेतीपिकांच्या व मालमत्तेच्या नुकसानीकरिता आर्थिक मदत देण्यास मंजूरी दिली आहे. त्यानुसार बाधित नागरिकांना मदतीचे वाटप करण्यासाठी निधी वितरित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

राज्यात माहे नोव्हेंबर, २०२१ ते मे, २०२२ या कालावधीत गारपीट व अवेळी पावसामुळे राज्यात विविध जिल्हयात मृत जनावरांसाठी मदत, पुर्णतः नष्ट/अंशतः पडझड झालेली कच्ची/पक्की घरे, झोपडी, गोठे, नुकसानीसाठी मदत व इतर अनुज्ञेय बाबींकरिता व शेतीपिकांच्या नुकसानीकरिता बाधितांना मदतीचे वाटप

करण्याकरिता राज्य आपत्ती प्रतिसाद निधीमधून या शासन निर्णयासोबत जोडलेल्या सहपत्रांत (विवरणपत्र -१ व २) दर्शविल्याप्रमाणे मालमत्तेच्या नुकसानीकरिता एकूण रु.५२१.२८ लाख (अक्षरी रुपये पाच कोटी एकवीस लाख अठ्ठावीस हजार फक्त) व शेतीपिकांच्या नुकसानीकरिता रु.१३०८८.६४ (रुपये एकशे तीस कोटी अठ्ठाऐंशी लाख चौसष्ट हजार फक्त) असा एकूण रु.१३६०९.९२ लक्ष (रुपये एकशे छत्तीस कोटी नऊ लक्ष ब्यान्नव हजार फक्त) इतका निधी विभागीय आयुक्त यांचेमार्फत जिल्हयांना वितरीत करण्यास शासनाची मंजूरी देण्यात येत आहे.

२. या शासन निर्णयासोबत जोडलेल्या सहपत्राप्रमाणे लेखाशीर्षनिहाय निधी बीम्स प्रणालीवर विभागीय आयुक्त यांना कार्यासन म-११ यांनी तात्काळ वितरित करावा.

३. ज्या प्रयोजनासाठी निधी मंजूर करण्यात आला आहे त्याच प्रयोजनासाठी सदर निधी खर्च करण्यात यावा.

४. पंचनामे करण्यात आल्यानंतर लाभार्थी निश्चित करण्यात यावेत. या शासन निर्णयान्वये संपूर्ण रक्कम बीम्स प्रणालीवर वितरित करण्यात येत असली तरी, लाभार्थी निश्चित झाल्यानंतर वित्तिय शिस्तीच्या दृष्टीकोनातून संबंधित जिल्हाधिकारी यांनी प्रत्यक्ष गरजेनुसारच कोषागारातून रक्कम आहरित करून त्यानंतरच रक्कम लाभार्थ्यांच्या बँक खात्यामध्ये थेट ऑनलाईन पद्धतीने हस्तांतरित करण्यात यावी. सदर निधी अनावश्यक रित्या कोषागारातून आहरित करून बँक खात्यामध्ये काढून ठेवण्यात येवू नये. या आदेशान्वये मंजूर करण्यात आलेल्या अनुदानाच्या मर्यादेतच खर्च करण्यात यावा. लाभार्थ्यांना मदत वाटपाची कार्यवाही पुर्ण झाल्यानंतर लाभार्थ्यांची यादी व मदतीचा तपशील जिल्हयांच्या संकेतस्थळावर प्रसिध्द करण्यात यावा तसेच राज्य आपत्ती प्रतिसाद निधीच्या मानकानुसार खर्च करण्यात येणाऱ्या निधीची माहिती केंद्र शासनाच्या गृह मंत्रालयाने विकसित केलेल्या NDMIS या प्रणालीमध्ये नोंदविण्यात यावी. सर्व सुचनांची अंमलबजावणी करण्याची जबाबदारी संबंधित जिल्हाधिकारी यांची राहिल.

५. सदर निधीतून करण्यात येत असलेल्या खर्चाचे लेखे निधी आहरित करण्यात येणाऱ्या कार्यालयाच्या स्तरावर ठेवण्यात यावे व करण्यात आलेल्या खर्चाचा कोषागार कार्यालये व महालेखापाल कार्यालयाशी त्रैमासिक ताळमेळ घेण्यात यावा. राज्य आपत्ती प्रतिसाद निधीमधून तसेच राज्य शासनाच्या निधीमधून उपलब्ध करून दिलेला उपरोक्त निधी खर्ची पडल्यानंतर तातडीने निधीची उपयोगिता प्रमाणपत्रे संबंधितांकडून प्राप्त करून घेवून एकत्रितरित्या शासनास सादर करण्याची जबाबदारी विभागीय आयुक्त यांची राहिल.

६. वरील प्रयोजनासाठी प्रधान लेखाशीर्ष २२४५ - नैसर्गिक आपत्तीच्या निवारणासाठी अर्थसहाय, ०२ पुर चक्रीवादळे इत्यादी अंतर्गत सोबतच्या विवरणपत्रात (विवरणपत्र-१ व २) दर्शविलेल्या सर्व उप/गौण शिर्षाखाली ३१- सहाय्यक अनुदाने या उद्दीष्टाखाली मंजूर तरतुदीतून/ पुनर्विनियोजनाद्वारे निधी उपलब्ध करून देण्यात यावा.

७. शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र.अर्थस-२०२२/प्र.क्र.४३/अर्थ-३, दि.०४.०४.२०२२ नुसार ३१-सहाय्यक अनुदाने (वेतनेत्तर) अंतर्गत देण्यात आलेल्या प्राधिकारात निधी वितरीत करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

८. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक क्रमांक २०२२०८०८१८१२४३३४१९ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावांने,

(सं. औ. धारुरकर)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
२. मा. विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद/विधानसभा, महाराष्ट्र विधानभवन, मुंबई
३. विधानमंडळाचे सर्व सन्माननीय सदस्य,
४. मा.उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई
५. अपर मुख्य सचिव (वित्त), मंत्रालय, मुंबई,
६. विभागीय आयुक्त सर्व ,
७. संबंधित जिल्हाधिकारी,
८. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) १/२, महाराष्ट्र, मुंबई/नागपूर,
९. महालेखापाल (लेखा परिक्षा) १/२, महाराष्ट्र, मुंबई/नागपूर,
१०. संचालक, लेखा व कोषागारे , मुंबई
११. संबंधित जिल्हा कोषागार अधिकारी ,
१२. मा.मंत्री (मदत व पुनर्वसन) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
१३. मा. राज्यमंत्री (मदत व पुनर्वसन) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
१४. वित्तीय सल्लागार व सहसचिव, मदत व पुनर्वसन प्रभाग, मंत्रालय, मुंबई
१५. कार्यासन अधिकारी (म-११/म-३), मदत व पुनर्वसन प्रभाग, मंत्रालय, मुंबई
१६. वित्त विभाग (कार्यासन व्यय-९/अर्थ-६), मंत्रालय, मुंबई
१७. निवड नस्ती (कार्यासन/ म-३).

शासन निर्णय क्रमांक : सीएलएस-२०२२/प्र.क्र. २०८/म-३, दि. ०८ ऑगस्ट, २०२२ चे विवरणपत्र -१

अ.क्र.	जिल्हा	बाधित कुटुंबांची संख्या	नैसर्गिक आपत्तीमध्ये घरे पुर्णतः क्षतीग्रस्त झाली असल्यास कपडे तसेच घरगुती भांडी / वस्तुंकरिता अर्थ सहाय्य (२२४५०१५५)	मृत जनावरांना मदत / कुक्कुटपालन शेडच्या नुकसानीसाठी मदत (२२४५०३१५)	पुर्णतः नष्ट/ अंशतः पडझड झालेली कच्ची/ पक्की घरे, नष्ट झालेल्या झोपड्या व गोठ्यांसाठी अनुदान (२२४५०२७१)	एकुण अनुदान (रु लाखात)
१	२	३	४	५	६	७
१	पुणे	३१५	०	८४.२०	०	८४.२०
२	सांगली	०	०	२.०९	०	२.०९
एकूण पुणे		३१५	०	८६.२९	०	८६.२९
३	औरंगाबाद	९७०	४६.१५	१०.६५	६६.४१	१२३.२१
४	जालना	२८	०.००	८.११	०.७८	८.८९
५	परभणी	१०	०.००	२.७६	३.००	५.७६
६	हिंगोली	१२	०.२२	१.१६	०.००	१.३८
७	नांदेड	३२	०.००	८.३८	३०.५४	३८.९२
८	बीड	७	०.००	१.८५	१७.८८	१९.७३
९	लातूर	२४	०.००	७.९९	०.९६	८.९५
१०	उस्मानाबाद	३५	०.२०	८.९६	२.३४	११.५०
एकुण औरंगाबाद		१११८	४६.५७	४९.८६	१२१.९१	२१८.३४
११	नागपूर	२	०.००	०.५०	५.९९	६.४९
१२	गोंदिया	७	०.००	२.०४	६.१२	८.१६
१३	चंद्रपूर	१६	०.००	४.५६	३.३६	७.९२
१४	गडचिरोली	०	०.००	०.३०	०.००	०.३०
एकूण नागपूर		२३	०.००	७.४०	१५.४७	२२.८७
१५	धुळे	९०	०.००	१३.६१	०.८४	१४.४५
१६	अहमदनगर	६२	०.००	४५.१६	०.४८	४५.६४
१७	नाशिक	४३३	०.००	९२.७२	०.९६	९३.६८
एकूण नाशिक		५८५	०.०००	१५१.४९	२.२८	१५३.७७
१८	रत्नागिरी		०.००	०.००	३०.१८	३०.१८
एकूण कोकण			०.००	०.००	३०.१८	३०.१८
१९	अमरावती		०.००	०.९६	८.८७	९.८३
एकूण अमरावती			०.००	०.९६	८.८७	९.८३
एकुण राज्य		२०४१	४६.५७	२९६	१७८.७१	५२१.२८

शासन निर्णय क्रमांक : सीएलएस-२०२२/प्र.क्र. २०८/म-३, दि. ०८ ऑगस्ट, २०२२ चे विवरणपत्र -२
शेतीपिकांच्या नुकसानीकरिता मदत

अ.क्र	जिल्हा	जिरायत बाधित क्षेत्र	रक्कम	बागायत बाधित क्षेत्र	रक्कम	बहुवार्षिक बाधित क्षेत्र	रक्कम	एकूण बाधित क्षेत्र	या शासन निर्णयान्वये SDRF च्या दराने वितरीत करावयाचा निधी (२२४५ २४५२) (रुपये लाखात)
१	नागपूर	३८४८.७८	२६१.७२	२०२५.०७	२७३.३८	२०३.६२	३६.६५	६०७७.४७	५७१.७५
	वर्धा	११४२.४१	७७.६८	८२२.३२	१११.०१	४१०.८०	७३.९४	२३७५.५३	२६२.६३
	भंडारा	२८२८.००	१९२.३०	१३३४.००	१८०.०९	०.००	०.००	३७२.३९	३७२.३९
	गोंदिया	९७७.९२	६६.५०	३६९३.३०	२७५.०६	६.६०	१.१९	४६७७.८२	३४२.७५
	चंद्रपूर	३८८६२.९२	२६४२.६७	२३३०.०२	३१४.५५	०.००	०.००	४११९२.९४	२९५७.२२
	गडचिरोली	८६७७.३९	५९०.०६	११२५.४४	१५१.९२	०.००	०.००	२०४.१८	७४१.९८
एकूण नागपूर		५६३३७.४२	३८३०.९३	११३३०.१५	१३०६.०१	६२१.०२	१११.७८	५४९००.३३	५२४८.७२
२	यवतमाळ	५७७०.७९	३९२.४१	४६२२.७९	६२४.०६	७०६.४३	१२७.१५	१११००.०१	११४३.६२
एकूण अमरावती		५७७०.७९	३९२.४१	४६२२.७९	६२४.०६	७०६.४३	१२७.१५	१११००.०१	११४३.६२
३	नांदेड	१८५.००	१२.५८	०.००	०.००	०.००	०.००	१८५.००	१२.५८
	लातूर	२७०.००	१८.३६	०.००	०.००	०.००	०.००	२७०.००	१८.३६
एकूण औरंगाबाद		४५५.००	३०.९४	०.००	०.००	०.००	०.००	४५५.००	३०.९४
४	पुणे	६२४.८६	४२.६४	९०११.३५	१२१६.५३	१६९१.०४	३०४.३९	११३२७.२५	१५६३.५६
	सांगली	१८५.०५	१२.८५	५६९.४४	७९.६०	२०५९७.८५	३७०८.६२	२१३५२.३४	३८०१.०७
	सोलापूर	०.००	०.००	३१२३.६८	४२१.७०	२७३.४१	४९.२१	३३९७.०९	४७०.९१
एकूण पुणे		३०२६.०७	२०६.४०	२०६७१.५१	२७२९.१७	२३२०४.७४	४१८७.९५	४६९०२.३२	५८३५.५४
५	पालघर	०.००	०.००	३५०९.४०	४७३.७७	०.००	०.००	३५०९.४०	४७३.७७
	रायगड	१५८४.१८	१३२.७९	१६३.०५	२३.५३	११.००	१.९८	१७५८.२३	१५८.३०
	रत्नागिरी	६.५६	०.५२	३७.०५	३.८४	५३.८९	९.६७	९७.५०	१४.०३
	सिंधुदुर्ग	०.६०	०.०४	०.००	०.००	०.००	०.००	०.६०	०.०४
एकूण कोकण		१५९१.३४	१३३.३५	३७०९.५०	५०१.१४	६४.८९	११.६५	५३६५.७३	६४६.१४
६	नाशिक	०.००	०.००	३४१.७९	४६.१४	२९४.५१	५३.०१	६३६.३०	९९.१५
	नंदुरबार	०	०	३५५.०३	४७.९३	१९४.९	३५.०८	५४९.९३	८३.०१
	धुळे	२२.३३	१.५२	०	०	०	०	०	१.५२
एकूण नाशिक		२२.३३	१.५२	६९६.८२	९४.०७	४८९.४१	८८.०९	११८६.२३	१८२.१६
एकूण राज्य		६७२०२.९५	४५९५.५५	४१०३०.७७	५२५४.४५	२५०८६.४९	४५२६.६२	१३३३२०.२१	१३०८८.६४